

Лекція № 5

Тема : “Комп’ютерні мережі”

Навчальні питання:

1. Класифікація комп’ютерних мереж
2. Internet. Основні поняття.
3. Адресація в Internet.

Класифікація комп'ютерних мереж

Локальні мережі об'єднують невелику кількість комп'ютерів, які розташовані недалеко один від одного

Глобальні мережі – мережі архітектури Internet з великою кількістю комп'ютерів та значною територією (світові, регіональні)

Корпоративними називають мережі, які належать певній організації

Канали зв'язку в комп'ютерних мережах

- кабельні
- оптоволоконні
- супутниковий радіозв'язок

Інтернет

InterNet

inter – "між"

net, network – "мережа"

Internet є Всесвітньою мережею, інформація в якій бережеться на серверах.

Сервери – це потужні комп'ютери, які мають свої адреси і управляються спеціалізованими програмами.

Інтернет – це глобальна мережа, яка об'єднує локальні комп'ютерні мережі

Історична довідка

1958 Створення ARPA (*Advanced Research Project Agency*) в США.

1960-ті Проект комп'ютерної мережі ARPANet

- в мережі немає єдиного центру;
- при підключення нової мережі не потрібно переробляти старої;
- зв'язок між мережами через спеціальні вузли – *шлюзи*;
- пакетний обмін даними;

1968 Перша мережа нового типу з 4-х комп'ютерів.

1972 В мережі – 50 університетів і лабораторій.

1974 Розробка протоколу обміну даними **TCP/IP**

Перші служби:

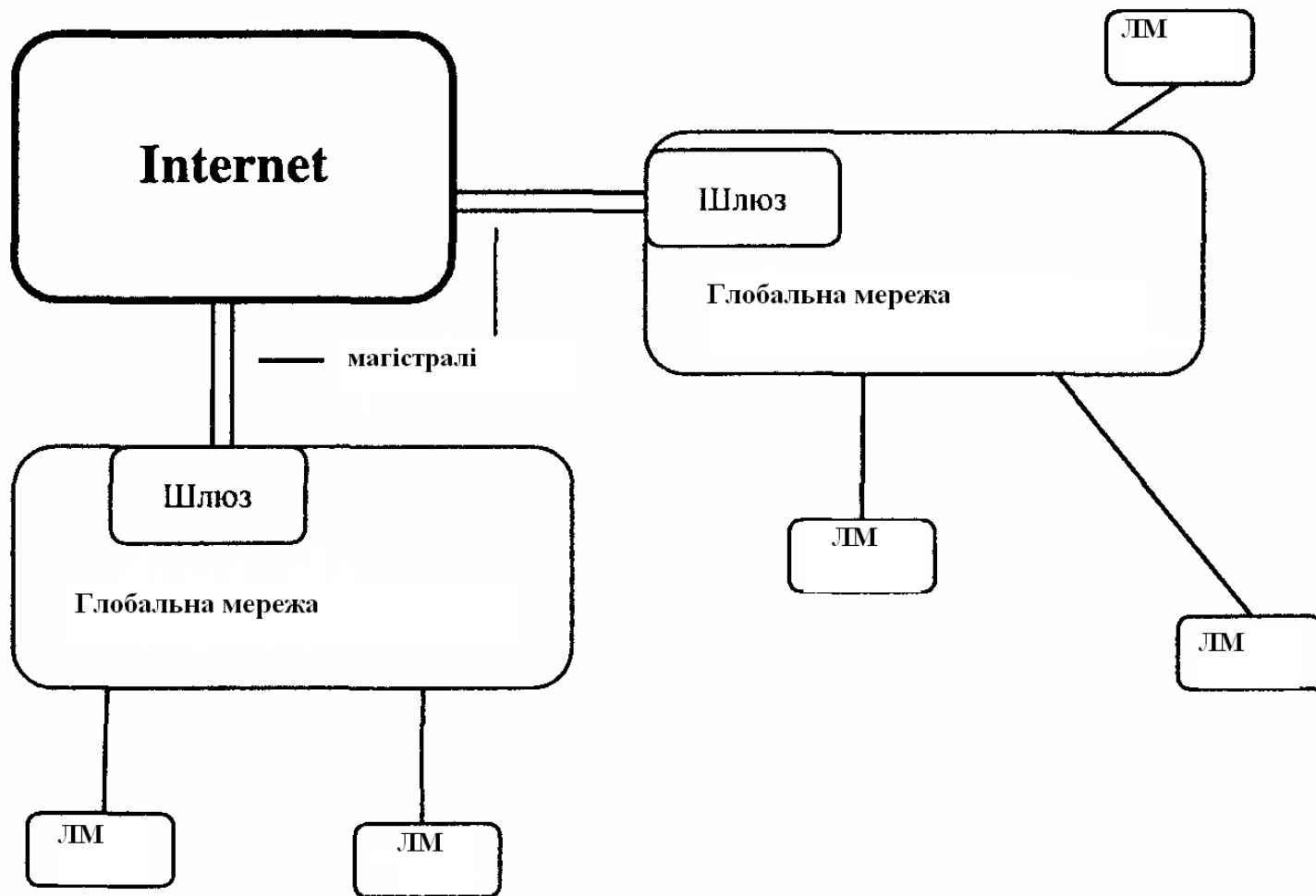
- **TelNet** – віддалене керування комп'ютером в режимі командного рядка
- **FTP** (*File Transfer Protocol*) – прийом і передача файлів
- **Електронна пошта** (*e-mail, electronic mail*) – обмін повідомленнями

Історична довідка

- 1982** Європейська UNIX-мережа (до того – США, Канада, Англія)
- 1983** Мережа розділена на дві частини:
- **MilNet** – для воєнних цілей США
  - **Internet** – загальнодоступна мережа
- 1984** Система доменних імен (DNS)
(адреси виду www.mail.ru)
- 1989** В Інтернеті 100 000 комп'ютерів.
- 1991** Розробка WWW (*World Wide Web*) – Т. Бернес-Лі, обмін інформацією в вигляді гіпертексту
- 1991** Росія підключилась до Інтернету.
- 1994** Перші Інтернет-магазини.
- 2000** Більше 20 млн. сайтів.

Архітектура Internet

ЛМ – локальна мережа

Основні поняття

Провайдер – це фірма, яка надає кінцевим користувачам вихід в Internet через свою локальну мережу.

Шлюз (gateway) – це комп'ютер, через який здійснює передачу всіх повідомлень, які надходять до глобальної мережі. На ньому встановлюється спеціальне програмне забезпечення для обробки цих повідомлень. Кожний шлюз має свою IP-адресу.

Магістраль - виділений оптоволоконний, супутниковий канал або телефонна лінія.

Хост – компютер, підключений до мережі

Підключення до Інтернету

1. Комутований доступ за допомогою Dial-Up-модему
2. Комутований доступ за допомогою ADSL-модему
3. Стільниковий: GPRS(EGPRS) або CDMA
4. Бездротовий канал Wi-Fi. Потребує мережевої Wi-Fi карти
5. Супутниковий односторонній (асиметричний) та двосторонній (симетричний)

Підключення до Інтернету

провайдер

роутер

хаб

модем

ADSL-модем

телефонна станція

розділювач частот (спліттер)

ADSL-модем

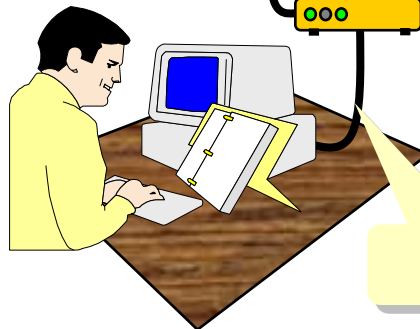
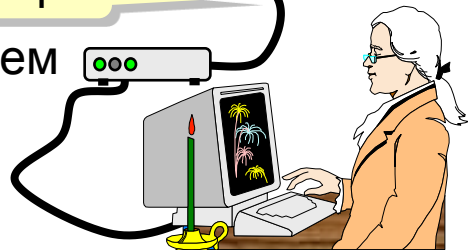
dial-up

модем

ADSL

Супутниковий
або
оптоволоконний
канал зв'язку з
сервером
Інтернету

виділена
лінія

Протоколи Інтернету

Протокол – це набір домовленостей і правил, які визначають порядок обміну інформацією в комп'ютерній мережі. Протокол – це комп'ютерна програма.

Протокол TCP/IP (1974)

□ TCP (*Transmission Control Protocol*)

- файл ділиться на пакети розміром не більше 1,5 Кб
- пакети передаються незалежно один від одного
- в місці призначення пакети збираються в один файл

□ IP (*Internet Protocol*)

- визначає найкращий маршрут руху пакетів

Протоколи служб Інтернету

- ❑ **HTTP** (*HyperText Transfer Protocol*) – служба WWW
- ❑ **FTP** (*File Transfer Protocol*) – служба FTP
- ❑ **SMTP** (*Simple Mail Transfer Protocol*) – відправка повідомлень електронної пошти
- ❑ **POP3** (*Post Office Protocol*) – отримання повідомлень електронної пошти (потрібен пароль)

HTTP

FTP

SMTP

POP3

TCP/IP

Всі протоколи служб засновані на TCP/IP!

IP-адреса

IP-адреса – цифрова адреса комп'ютера (номер мережі + номер комп'ютера в мережі):

Наприклад:

00001010.00101000.00101101.00110000

*або 10.40.45.48 в десятковій системі
числення*

IP-адреса

IP-адрес:

0..255

0..255

0..255

0..255

193.162.230.115

w.x.y.z

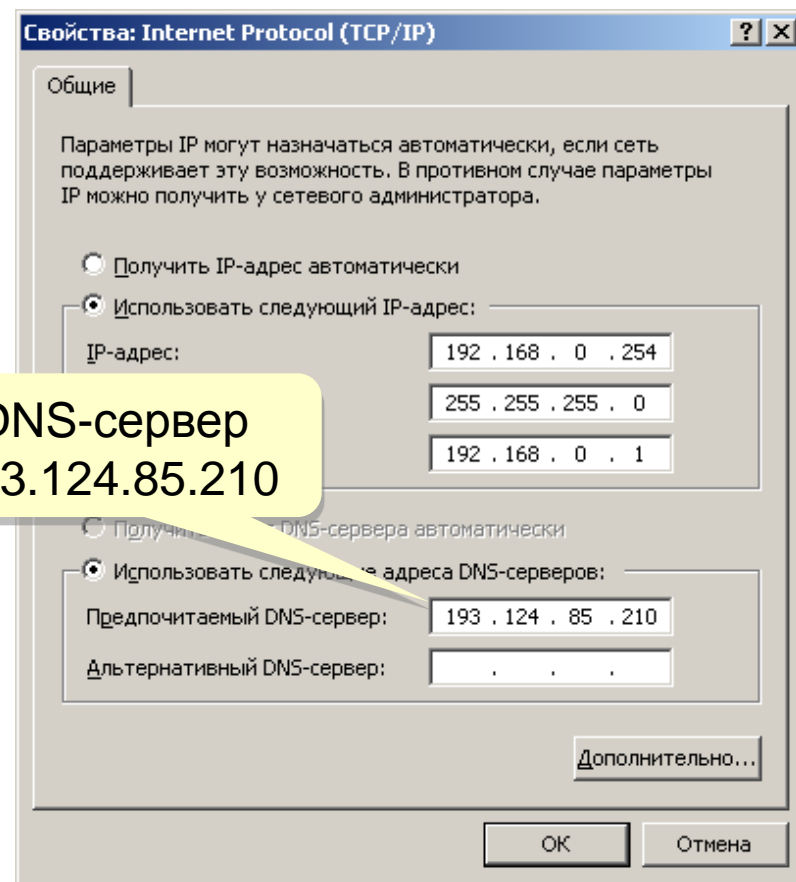
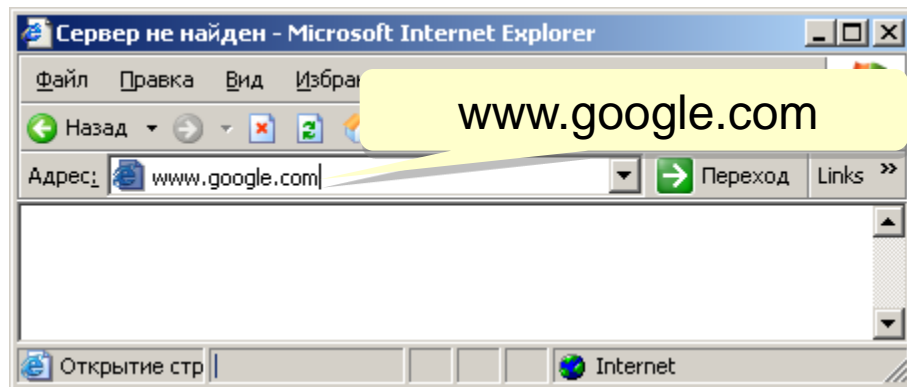
номер мережі + номер
комп'ютера в мережі

Клас мережі	w	Номер мережі	Номер комп'ютера	Кількість мереж	Кількість комп'ютерів
A	1..126	w(01*)	x.y.z	126	16777214
B	128-191	w.x (10*)	y.z	16384	65534
C	192-223	w.x.y (110*)	z	2097151	254

Класи **D** і **E** використовуються для службових цілей

Перетворення адресів

DNS (*Domain Name Service*) – служба доменних імен, які перетворюють доменне ім'я в IP-адресу.

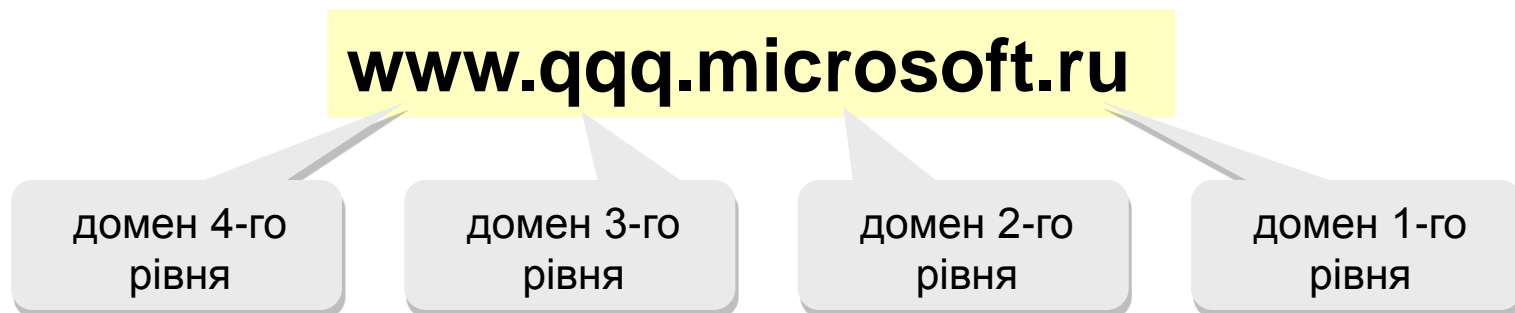

DNS-сервер
193.124.85.210

- ❑ запит сервера DNS для одержання IP-адреси сайту **www.google.com**
- ❑ очікування відповіді
- ❑ запит Web-сторінки по отриманому IP-адресу **66.102.9.47**

Доменні адреси

Домен – це група комп'ютерів, об'єднаних за деякою ознакою.

Домени 1-го рівня (доменні зони)

Вид організації	Країна
.com комерційні організації	.ru Росія
.edu освіта	.ua Україна
.gov уряд США	.by Білорусія
.mil воєнні відомства США	.uk Великобританія
.org, .net різні організації	.it Італія
.info інформаційні сайти	.jp Японія
.biz бізнес	.cn Китай

Адрес документа в Інтернеті

URL (*Uniform Resource Locator*) – універсальний адрес документа в Інтернеті.

http: // www.vasya.ru / images/new/ qq.jpg

протокол

адрес сайту

каталог (папка)

ім'я файлу

http: // www.vasya.ru

головна сторінка сайту:
index.html, index.htm

ftp: // files.vasya.ru / pub / download / qq.zip

файл на FTP-сервері

Мережні адреси

Фізична адреса (MAC-адрес) – унікальний 48-бітовий код мережевої карти (в 16-річній системі)

00-15-E9-41-AC-73

Маска підмережі

- визначає, які комп'ютери «видно», знаходяться в тій же підмережі;
- при накладанні на IP-адресу (логічна операція І) дає номер мережі

255.255.255.0 $\Rightarrow$ FF.FF.FF.0

номер мережі **10.40.45.0**, номер комп'ютера **48**

Мережні адреси

Шлюз – адреса комп'ютера, через який йдуть пакети в інші мережі (у Інтернет):

10.40.45.5

DNS-сервер – адреса комп'ютера, куди йдуть запити на перетворення доменної адреси в IP-адресу:

10.59.3.19

WINS-сервер – адреса комп'ютера, куди йдуть запити на перетворення мережного імені комп'ютера в IP-адресу

10.59.3.19

Дякую за увагу
